

A decorative graphic in the top right corner consisting of several overlapping circles in shades of blue, green, and yellow.

Verslag **Werken aan gezondheid in de** **nieuwe economie**

Netwerkbijeenkomst MVO Netwerk Zorg
5 april 2018, Utrecht

Introductie

Op 5 april verzamelden leden van het Netwerk Zorg zich bij partner Albron om met elkaar te werken aan gezondheid in de nieuwe economie.

Op de agenda stond:

- Update over MVO Nederland/De Groene Zaak en het Netwerk Zorg.
- Inspiratie door Mark Kauw over de verborgen impact (van de zorg).
- Gezamenlijk thema's te bepalen voor een dit jaar op te zetten innovatieproject om duurzaamheid in de zorg te versnellen.

Update

De ambitie van MVO Nederland/ De Groene Zaak luidt:

In 2025 werkt het merendeel van de organisaties in Nederland circulair, energiepositief, inclusief en met duurzame handelsketens.

Als Netwerk Zorg dragen we bij aan deze ambitie door met onze partners te werken aan een veerkrachtige en gezonde samenleving. In 2018 vertaalt dat zich in de volgende activiteiten:

1. Agenderen belangrijke nieuwe thema's en innovaties op het gebied van duurzaamheid in de zorg, onder andere door samen te werken met ambassadeurs en het organiseren van diverse bijeenkomsten samen met onze partners (zoals onder andere Green Deal Duurzame Zorg en CleanMed).
2. Ons matchmakingplatform futureproof.community wordt uitgebreid met een speciale pagina voor kennis, uitdagingen en oplossingen op het gebied van MVO in de zorg.

Update

3. We stimuleren samenwerking in de zorgketen op die thema's die organisaties niet alleen kunnen oplossen, door het opzetten en faciliteren van innovatieprojecten. Eerder deden we dit met de innovatiecoalitie Zorgeloos Afval en met het project Zorgzame Bedrijfskleding. Met de 40 partners van het Netwerk wordt dit jaar gewerkt aan het opzetten van minimaal 1 innovatieproject.
4. We creëren de juiste randvoorwaarden in wet- en regelgeving, mede door kennis en kunde van collega's van de Groene Zaak en hebben een actieve rol in verkenningsgesprekken Green Deal Duurzame Zorg 2.0.

De volledige presentatie van Ailin Haijer is beschikbaar via deze link.

De verborgen impact

“Door welke activiteit komen er meer microplastics in de natuur? Ga staan voor antwoord A – autorijden, blijf zitten voor antwoord B - tandenpoetsen.” De helft van de groep blijft zitten, de andere staat op. Het juiste antwoord geven op deze vraag van Mark Kauw, coauteur van De Verborgene Impact, blijkt dus nog niet zo makkelijk. Precies de reden waarom hij en Babette Porcelijn het boek schreven. Via heldere infographics laten de schrijvers zien welke impact consumenten hebben op de planeet. Ook juist die impact die buiten ons gezichtsveld plaatsvindt, en dus vaak verborgen blijft.

Het juiste antwoord blijkt A te zijn. Ondanks dat de aanwezigheid van microplastics in cosmetica erg veel in het nieuws is geweest, komt er veel meer afval vrij tijdens het rijden: autobanden slijten langzaam af en de kleine korreltjes waaien zo de natuur in. Als je echt impact wil maken, zou je daar dus iets aan moeten doen. Door het delen van dit soort voorbeelden laat Mark zien dat we intuïtief niet altijd de juiste inschatting maken over hoe groot onze impact is. Je moet soms verder kijken dan je neus lang is: wat is bijvoorbeeld de totale levensduur van een product? Wordt een product na gebruik gerecycled of komt het in de natuur terecht?

De verborgen impact

In het boek maakten zij daarom de impact top 10 om handelingsperspectief te bieden aan mensen die graag bewuster willen leven, maar niet weten waar te beginnen. Dan wijst Mark op een artikel uit de NRC Next over de inzet van leefstijlgeneeskunde. Het artikel bespreekt de onderzoeksresultaten over de omkeerbaarheid van diabetes type 2. 90% van deelnemers kon minderen of zelfs stoppen met medicijnen na het volgen van het programma *Keer Diabetes2 om*. Hij daagt ons uit om tijdens de brainstorm voor een impactproject na te denken over dit soort voorbeelden: waar verspilling wordt voorkomen én de gezondheid van de patiënt (of medewerker) wordt bevorderd.

Want hoewel we al goede stappen hebben gezet, blijft het volgens hem nodig om hard te werken aan duurzaamheid: *“Als we hetzelfde blijven doen als nu, hebben we in 2050 vier werldbollen nodig om onszelf te onderhouden. Dat kan natuurlijk niet. Laten we daarom samenwerken om zo snel mogelijk eco-positief te worden!”*

De hele presentatie van Mark is beschikbaar via deze link.

Aan de slag

Voorafgaand aan de bijeenkomst is een inventarisatie gemaakt van de verschillende thema's die de partners van het Netwerk Zorg belangrijk vinden en mee bezig gaan in 2018:

- Verbreding van bewustzijn over MVO in de organisatie bij zorgprofessionals.
- Zero waste/ circulair (disposables, verpakkingen, voeding, medicijnresten uit afvalwater).
- Vastgoed: Circulair, duurzaam & gezond (ver)bouwen: 'Groene OK'.
- Natuurlijk kapitaal en healing environment.
- Asset sharing: delen van goederen en ruimten.
- Duurzaam opdrachtgeverschap/inkoop.
- Duurzame energie-inkoop.
- Duurzame inzetbaarheid.

Deze thema's vormen het startpunt van de brainstormsessie. De deelnemers werken in 3 groepen om te komen tot 1 project, waarmee we als sector de meeste positieve impact kunnen maken.

Resultaten

De verschillende groepen presenteerden de resultaten van hun discussie:

- Groep 1 werd getriggerd door de impact top 10 van Mark. Kan je beter investeren in zonnepanelen of in een opleiding voor medewerkers in leefstijlgeneeskunde? Richt je je op het tegengaan van voedselverspilling of maak je een plan voor voeding als medicijn? Of kan het hand in hand gaan? En welke impact blijft nog voor ons verborgen? Daarom opperen zij als project een impact top 10 te maken voor de zorgsector. Die naast impact op de planet, ook de maatschappelijke impact meeneemt.
- Groep 2 was geïnspireerd door het preventie-thema. Ze zien dit tweeledig: een materiele kant (minder gebruik van materiaal) en de leefstijl kant (stimuleren van gezonder leven). De inzet van leefstijlgeneeskunde staat nog aan de vooravond, maar er zijn veel kansen om dit te verbinden met bestaande initiatieven. Uitgangspunt is de inspiratie van zorgprofessionals, het resultaat is waarde voor mensen en waarde voor de schatkist.
- Groep 3 wil graag het gesprek aangaan over de mogelijkheden van het sluiten van grondstofketens.

Projectomschrijvingen

1. Impact Top 10 van de zorg

De afgelopen jaren zijn veel stappen genomen door zorgpartijen en hun toeleveranciers om de verduurzaming van de zorg op gang te brengen. Er is op veel verschillende terreinen geoefend en de bewustwording is groter geworden. Nu staan we voor de uitdaging om deze beweging te versnellen. Dat willen we doen op basis van de juiste kennis. Met welke thema's kunnen we nu de meeste impact maken? Dit jaar start het Netwerk Zorg daarom met een impact top 10 van de zorg, in samenwerking met relevante (kennis)organisaties. Deze top 10 kan dan worden gebruikt voor het agenderen van de meest belangrijke thema's zodat in 2025 het kantelpunt naar de nieuwe economie wordt bereikt. Doel is om de top 10 te presenteren tijdens CleanMed.

2. Groene zorgprofessionals

Met alle duurzame innovaties geldt: bewustzijn en draagvlak bij de medische professional is uiteindelijk een cruciale voorwaarde voor de implementatie. Dit blijkt op dit moment toch vaak een bottleneck. Daarom gaan we dit jaar in een concrete pilot werken aan het activeren van medewerkers.

Projectomschrijvingen

3. Sluiten van kringlopen

Er wordt aansluiting gezocht vanuit het Netwerk Zorg bij een actie- en innovatieprogramma rondom circulaire kunststoffen dat MVO Nederland dit jaar start samen met RWS en KIDV. Mogelijk kan op die manier worden gewerkt aan een project rondom het sluiten van grondstofkringlopen.

Partijen die een actieve bijdrage willen leveren: *Triodos, UMC Utrecht, Dvi, Alles is Gezondheid, ErasmusMC, Albron, Samen Beter, Schuttelaar en Partners, het Geboorte collectief, MVO Nederland/ De Groene Zaak.*

Vervolgstappen

April:

- Aansluiting zoeken met de impactmeting die het UMC Utrecht al aan het opstarten is;
- Contact zoeken met partijen die noodzakelijke kennis kunnen inbrengen, zoals CE Delft, Insitute of Positive Health en True Price.
- Verbinding zoeken met kunstofproject MVO Nederland/ RWS/ KIDV.
- Plannen vervolgbijeenkomst om volgende stappen vast te stellen.

Mei – September

- Aanhaken relevante partijen.
- Werksessies plannen: **eerste werksessie gepland op 12 juni.**
- Terugkoppeling tijdens bijeenkomst Netwerk Zorg van in September.

Januari:

- Presenteren eerste resultaten tijdens Nieuwjaarsevent MVO Nederland/ DGZ.

Voor in de agenda

- 8 maart: bijeenkomst duurzaam inkopen GGZ. (ism Green Deal)
- 5 april: Bijeenkomst Netwerk Zorg: Gezondheid in de nieuwe economie.
- 17 april: Netwerkbijeenkomst Green Deal green deal (ism Green Deal)
- 17 mei: Henk van Luijklezing: Werelddoelen bepalen de opdracht (MVONL/DGZ)
- 22 mei: start CoP Circulair (ver)bouwen – 4-daagse masterclass
- 14 juni: Congres Gezonde Zorg 3 (ism Triocare)
- 13 september: Bijeenkomst Netwerk Zorg.
- 10 oktober: Ray Anderson Lezing (bij Interface)
- 10 – 12 oktober CleanMed Europe (ism Healthcare Without Harm/Radboudumc)

Nog te plannen (hou website/nieuwsbrief in de gaten)

- Nieuwjaarsbijeenkomst
- Diverse regiobijeenkomsten

